

Priopćenje za medije

Luxembourg, 1. listopada 2020.

Potrebno je provjeriti primjerenost nadzora EU-a nad državnom potporom, poručuju revizori

Europska komisija ima pravne ovlasti i resurse za kontrolu državne potpore financijskim institucijama. Međutim, nije uvijek bila u mogućnosti u potpunosti ih iskoristiti, stoji u novom izvješću Europskog revizorskog suda (Sud). U razdoblju 2013. – 2018. postojali su nedostaci i u procjeni spojivosti i u praćenju uspješnosti. Nadalje, iako su pravila o kontroli državne potpore općenito bila jasna i razumljiva, ona nisu izmijenjena od 2013., unatoč tome što je u međuvremenu došlo do velikih promjena u okolnostima. Revizori stoga pozivaju na ponovnu evaluaciju postojećih pravila.

Javna financijska pomoć u načelu je zabranjena zakonodavstvom EU-a. Međutim, nakon financijske krize u razdoblju 2007. – 2008. došlo je do nezapamćenog porasta u dodjeli državne potpore financijskim institucijama jer se ona smatrala nužnom za ograničenje prijetnje koje su banke predstavljale za financijsku stabilnost. Otada je EU proveo opsežne reforme svojeg okvira kojim se uređuje financijski sektor kako bi se izbjegla buduća spašavanja banaka javnim financijskim sredstvima. Ipak, i dalje postoje slučajevi u kojima se bankama pomaže novcem poreznih obveznika. Komisija je odgovorna za procjenu spojivosti tih mjera s unutarnjim tržištem EU-a. Revizori su ispitali je li od donošenja nove Komunikacije o bankarstvu u kolovozu 2013. do kraja 2018. godine Komisija na odgovarajući način provodila kontrolu, u smislu da je jamčila da se državna potpora dodjeljuje samo u iznimnim slučajevima i da je ograničena samo na nužni minimum, kako je propisano Ugovorima EU-a.

„Današnje su okolnosti osjetno drukčije od onih nakon financijske krize u razdoblju 2007. – 2008., čak i ako se uzme u obzir tekuća kriza uzrokovana pandemijom bolesti COVID-19. Pravni okvir u međuvremenu je znatno ojačan, čime su banke postale otpornije i čime je smanjena njihova potreba za oslanjanjem na potporu koja se financira novcem poreznih obveznika. Istodobno, nastoji se ostvariti cilj uspostave integriranijeg bankarskog sektora u EU-u”, **izjavio je Mihails Kozlovs, član Europskog revizorskog suda zadužen za ovo izvješće.** „Stoga pozivamo Komisiju da razmotri pojednostavnjenje državne potpore financijskom sektoru, i u pogledu pravila i u pogledu same prakse.”

U ovom priopćenju za medije iznesene su glavne poruke tematskog izvješća Europskog revizorskog suda. Cjeloviti tekst izvješća dostupan je na eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Općenito gledajući, revizori smatraju da je EU razvio odgovarajuće resurse i ovlasti za provođenje učinkovite kontrole državne potpore bankama. Komisija je osigurala potrebne resurse i stručno znanje te je uspostavila čvrst etički okvir. Isto tako, Komisija je uspostavila relevantne procese te su se aktivnosti u vezi s vođenjem predmeta uglavnom provodile u skladu s tim procesima. Ipak, postupci u vezi s državnim potporama katkad su bili dugotrajni i nisu uvijek bili potpuno transparentni, uglavnom zbog raširene upotrebe neformalnih pretprijava kontakata.

Revizori su utvrdili da su pravila o kontroli državne potpore financijskom sektoru općenito bila dobro sastavljena i jasna. U skladu s Ugovorima EU-a državna potpora bankama dopušta se samo u iznimnim slučajevima u kojima se nastoje otkloniti ozbiljni poremećaji u gospodarstvu neke države članice. Međutim, revizori ističu da pravila EU-a nisu dovoljno precizna u tom pogledu te da se njima ne definira što je ozbiljan poremećaj. Isto tako, utvrdili su da Komisija nije u svakom pojedinačnom slučaju dovela u pitanje procjenu država članica o postojanju prijetnje financijskoj stabilnosti. Nadalje, Komisija je uvela mjere namijenjene ograničavanju narušavanja tržišnog natjecanja, ali nije analizirala stvarne učinke svake mjere na tržišno natjecanje.

Komisijini pokazatelji uspješnosti nisu u potpunosti primjereni svojoj svrsi jer se u njima nije u svim slučajevima odražavao rad Komisije, već vanjski čimbenici izvan njezine kontrole.

Revizori na samom kraju izražavaju žaljenje što Komisija od 2013. godine nije obavila odgovarajuću evaluaciju svojih kriznih pravila. Pravila su tako ostala nepromijenjena unatoč opsežnim reformama pravnog okvira (uključujući i činjenicu da se Direktivom o oporavku i sanaciji ograničila mogućnost dodjele potpore bankama bez pokretanja redovnog postupka u slučaju insolventnosti) i znatno boljim ekonomskim i financijskim prilikama (prije pandemije bolesti COVID-19). Stoga postoji rizik od toga da pravila EU-a neće više biti u skladu sa stvarnim stanjem na tržištu, upozoravaju revizori.

Na temelju prethodno navedenih razmatranja i u svrhu pojednostavnjenja kontrole državne potpore financijskom sektoru u EU-u, revizori pozivaju Europsku komisiju:

- da do 2023. obavi evaluaciju i tako ocijeni jesu li postojeća pravila još primjerena te da ih po potrebi izmijeni;
- da dodatno poboljša usklađenost s internim procesima i najboljom praksom; i
- da poboljša mjerenje uspješnosti.

Napomene za urednike

Ugovorom o funkcioniranju Europske unije zabranjuje se državna potpora osim u slučajevima kada se to može opravdati razlozima povezanim s općim gospodarskim razvojem ili u jasno definiranim izvanrednim slučajevima. Za kontrolu državne potpore isključivo je nadležna Europska komisija. Svrha je takve kontrole očuvati cjelovitost unutarnjeg tržišta pružanjem zaštite od tržišnih poremećaja u državama članicama.

Tematsko izvješće br. 21/2020 „Kontrola državne potpore financijskim institucijama u EU-u: potrebna je provjera primjerenosti” dostupno je na internetskim stranicama Suda na 23 službena jezika EU-a (eca.europa.eu).

Ova revizija obavljena je u okviru [aktivnosti koje Sud provodi u području financijskog i ekonomskog upravljanja](#). Ovo je izvješće nadopuna prethodno objavljenih izvješća Suda o financijskom nadzoru i politici tržišnog natjecanja.

Sud predstavlja svoja tematska izvješća Europskom parlamentu i Vijeću EU-a, kao i drugim zainteresiranim stranama, kao što su nacionalni parlamenti, dionici u predmetnom sektoru i

predstavnicima civilnog društva. Velika većina preporuka koje Sud iznosi u svojim izvješćima provede se u djelo.

Informacije o mjerama koje je Sud uveo u pogledu pandemije bolesti COVID-19 dostupne su [ovdje](#).

Kontakt za medije za ovo mišljenje

Vincent Bourgeois – E: vincent.bourgeois@eca.europa.eu

T: (+352) 4398 47 502 / M: (+352) 691 551 502